

❖ عنوان: برر سی ضوابط حقوقی و چالش های سرمایه گذاری سازمان تامین اجتماعی از منظر قوانین و مقررات

❖ نوع خروجی حاصل از انجام پژوهش:

▪ طرح پژوهشی گزارش کارشناسی □ سند سیاستگذاری □

❖ عنوان برنامه راهبردی کلان و بخشی مرتبط با پژوهش:

❖ راهبرد کلان: تبیین ضوابط سرمایه گذاری سازمان تامین اجتماعی

❖ راهبردی بخشی: شناسایی قوانین و مقررات محل سرمایه گذاری سازمان تامین اجتماعی در چارچوب اصول سرمایه گذاری

«طرح پژوهشی»

استانداردترین تولید علمی شناخته شده است که منطبق با اصول علمی روش تحقیق انجام می شود. مراحل اجرای طرح پژوهشی شامل نیازسنجی پژوهشی (از طریق طرح سالانه نیازسنجی پژوهشی سازمان)، تعیین عنوان، شرح خدمات، دریافت پروپوزال، ارزیابی و تایید پروپوزال توسط شورای پژوهش، انعقاد قرارداد، انجام پژوهش، دآوری علمی و تایید نهایی شورای پژوهش می باشد.

«سند سیاست گذاری»^۱

«سند سیاست گذاری»، گزارشی کوتاه، بی طرفانه و موجز در پاسخ به یک سوال مشخص یا راجع به یک مسئله خاص است که استاندارد صلاحیت برای تهیه سند سیاست گذاری، افراد خبره هستند. این گزارش شامل سه بخش زیر می شود.

- بخش اول که به آن «خلاصه مدیریتی»^۲ خواهیم گفت، بر روی جلد گزارش، ضمن بیان مشکل در یک یا دو سطر، به ارایه راهکارهای اجرایی منطقی برای آن در حداکثر نصف صفحه می پردازد.
- بخش دوم که گزارش اصلی را تشکیل می دهد و در ۳ تا ۵ صفحه مطابق چارچوب تعیین شده تهیه می شود، «پیشنهادهای سیاست گذاری»^۳ نامیده می شود.
- بخش سوم که به تحلیل دقیق موضوع و ارایه اسناد پشتیبان آن می پردازد، «یادداشت سیاست گذاری»^۴ نام دارد. هر یک از این سه بخش برای اهداف خاص و مخاطبان ویژه خود تهیه می شوند.

1. Policy Paper
2. Managerial Brief
3. Policy Brief
4. Policy Paper

«گزارش کارشناسی»

شامل ارایه یک گزارش کامل در خصوص یک موضوع خاص مورد نظر است که به یک فرد مجری با سطح صلاحیت حداقل «محقق» واگذار می‌شود تا در مدت زمان چند روز تا حداکثر ۳ ماه، گزارش مورد نظر را منطبق با فرمت ارایه شده تهیه و ارایه نماید.

❖ بیان و توصیف مسئله (حداقل یک صفحه)

یکی از اصول و قواعد مهم حاکم بر فعالیت صندوق های باز نشستگی، لزوم سرمایه گذاری با وجوه حاصل از حق بیمه و سایر منابع درآمدی، به منظور تامین منابع مالی لازم برای اعطای تعهدات آتی است. درواقع، میزان حق بیمه دریافتی از سوی این صندوقها، بسیار کمتر از وجوهی است که این صندوق ها بابت ارائه مزایا هزینه می کنند. بنابراین، اگر این صندوقها صرفا به ذخیره وجوه حاصل از حق بیمه اکتفا کنند، در آینده قادر به ارائه تعهدات نخواهند بود. از سوی دیگر، به موجب اصول راهنمای ایسا، سرمایه گذاری صندوق باید در زمینه های مشخص باشد، مطمئن و امن باشد، دارای مسئولیت و پاسخگویی اجتماعی بوده و قابل نقد شوندگی باشد. این درحالی است که این چارچوب و اصول سرمایه گذاری به اشکال مختلف در قوانین متعدد دچار خدشه شده و سرمایه گذاری سازمان را دچار ابهام کرده است. برای مثال، واگذاری شرکت های زیان ده دولتی به سازمان تامین اجتماعی به عنوان تهاثر در برابر دولت، نه سرمایه گذاری امن است و نه قابلیت نقد شوندگی دارد. از سوی دیگر، تقلیل میزان مالکیت سازمان به ۴۰ درصد، مسئولیت اجتماعی سازمان در حوزه سرمایه گذاری را دچار مشکل می کند. بنابراین، بررسی موانع سرمایه گذاری در حوزه قوانین و مقررات موضوع این پژوهش است.

- مفهوم کلی و پایه مرتبط با موضوع

- شرح مسئله و شواهد موجود مبنی بر وجود آن

ضرورت انجام سرمایه گذاری از سوی صندوق های بازنشستگی به حدی است که در ماده ۱ قانون تامین اجتماعی، قانونگذار صریحا یکی از اهداف تشکیل سازمان تامین اجتماعی را « سرمایه گذاری و بهره برداری از محل وجوه و ذخائر» تلقی نموده است و در جزء ۱۱ بند الف ماده ۷ قانون ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی « درآمد ناشی از سرمایه گذاری ها» به عنوان یکی از منابع مالی نظام جامع تامین اجتماعی در نظر گرفته شده است.

با این وجود، چگونگی سرمایه گذاری این صندوق ها با ابهامات عدیده ای مواجه است و تاکنون قواعد و ضوابط حقوقی مشخصی برای فعالیت این صندوق ها در زمینه سرمایه گذاری وضع نشده است.

- وسعت و گستردگی مسئله

انجام سرمایه گذاری از سوی صندوق های بازنشستگی ممکن است به صورت سرمایه گذاری مستقیم یا از طریق سرمایه گذاری در شرکتهای تجاری و بنگاه های اقتصادی انجام شود که هریک از این حالات نیازمند بحث و بررسی مستقل است. البته، در مواردی محدودیت هایی برای سرمایه گذاری این صندوقها پیش بینی شده است. به عنوان نمونه در قانون نحوه اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ به این دلیل که بخش خصوصی امکان رقابت با صندوق های بازنشستگی را ندارد، این صندوق ها از مالکیت بیش از ۴۰ درصد سهام هر بنگاه اقتصادی ممنوع شده اند. از طرف دیگر، آیین نامه (ضوابط کلی) نحوه مدیریت وجوه، ذخائر و سرمایه گذاری های دستگاههای اجرایی دولتی و عمومی غیردولتی فعال در قلمروهای مختلف نظام تأمین اجتماعی و سازمانها، مؤسسات و

صندوقهای بیمه اجتماعی و بازنشستگی کشور توسط شورای عالی رفاه و تامین اجتماعی در سال ۱۳۹۸ تصویب و در سال ۱۳۹۹ ابلاغ شده است که در برخی موارد تعارضاتی با قوانین داشته و به صورت ماهوی وارد بحث سرمایه گذاری صندوق ها نشده است.

- پیامدهای ناشی از تداوم مسئله

فقدان ضوابط و مقررات درخصوص سرمایه گذاری های سازمان تامین اجتماعی زمینه ساز ایجاد ناکارآمدی های عدیده ای در اداره امور شرکتهای زیرمجموعه این سازمان است.

❖ اهداف

هدف کلی:

تبیین موانع و چالش های سازمان تامین اجتماعی در اجرای ضوابط حقوقی حاکم بر سرمایه گذاری از منظر قوانین و مقررات

اهداف اختصاصی:

تبیین پیش نویس ضوابط حقوقی حاکم بر سرمایه گذاری مستقیم و سرمایه گذاری در شرکتهای تجاری و بنگاه های اقتصادی سازمان تامین اجتماعی

❖ محدوده مکانی

سازمان تامین اجتماعی

❖ زمان مورد انتظار اجرای پژوهش

۶ ماه

❖ شرح خدمات

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

فرم درخواست طرحنامه (RFP)

- ۱- مرور مبانی حقوقی سرمایه گذاری سازمان تامین اجتماعی از منظر بین المللی
- ۲- بررسی تمامی قوانین، مقررات و مصوبات کشور در ارتباط با سرمایه گذاری مستقیم سازمان تامین اجتماعی
- ۳- بررسی قوانین و مقررات مرتبط با سرمایه گذاری سازمان در شرکت های تجاری و بنگاه های اقتصادی
- ۴- شناسایی قوانین و مقررات متعارض با سرمایه گذاری سازمان در چارچوب ضوابط سرمایه گذاری ایسا
- ۵- ارائه بسته پیشنهادی و سیاستی در جهت شناسایی و رفع چالش های قانونی که مخل سرمایه گذاری سازمان در چارچوب ضوابط می شود.

❖ خروجی های موردانتظار

ارائه پیش نویس های ضوابط سرمایه گذاری سازمان تامین اجتماعی

نام و امضاء معاون یا بالاترین مقام اجرایی حوزه:

نام و امضاء نماینده تام الاختیار معاونت/کارفرما:

موسسه عالی پژوهش تائید اجتماعی

فرم درخواست طرحنامه (RFP)

نام و امضاء مدیر گروه پژوهشی موسسه:

نام و امضاء معاون پژوهشی موسسه:

تاریخ تکمیل فرم: